

Obrazloženje umjetničkog savjetnika po rezultatima Javnog poziva za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva u 2017. godini u kategoriji poticanja proizvodnje audiovizualnih djela filmskih koprodukcija s manjinskim hrvatskim udjelom (rok 23. veljače i 27. travnja 2017.).

Marko Njegić, umjetnički savjetnik za filmske koprodukcije s manjinskim hrvatskim udjelom:

Dva filma na prvom roku 2017., dugometražni i kratkometražni, te jedan cjelovečernjak na drugom izdvojio sam za sufinanciranje od njih ukupno 15, odnosno 21 čije su prijave mogle biti uzete u razmatranje za Javni poziv u kategoriji filmskih koprodukcija s manjinskim hrvatskim udjelom. Skromna brojka predloženih filmova uvjetovana je financijskom situacijom za potporu, slično prethodnom roku (studeni 2016.). Pohvalno je da je na oba roka, također kao i na prijašnjem roku, prijavljeno više zanimljivih scenarija, no suzio sam odabir na kreativno i komercijalno najpotentnije. Nit vodilja pri odluci kretala se opet između kakvoće napisanog scenarija, precizne redateljske vizije, reputacije autora i (ko)producenata, zastupljenosti hrvatskih filmskih djelatnika, važnosti projekta za hrvatsku kinematografiju pa i kulturu i društvo, odnosno njegove relevantnosti za buduće (strane) festivale ili tekući (regionalni) kinorepertoar. Predložena tri filma najviše udovoljavaju rečenim kriterijima.

1. rok

DIAS (predloženi iznos 350.000)

Akcijski film ne postoji u hrvatskoj kinematografiji, stoga je mogućnost koprodukcije na jednom takvom projektu kao što je "Dias" Jonathana Englisha idealna prilika da damo obol žanru. English se dokazao kao akcijski redatelj snimivši brutalni

srednjovjekovni povijesni spektakl "Templar". Brutalnosti, prema scenariju, neće nedostajati ni u "Diasu" koji bi se najlakše mogao opisati kao grčka "Elitna postrojba" na motociklima. Dias je policijska jedinica motorista osnovana da smanji rastuću stopu kriminala u jeku tamošnje ekonomske krize. Dakle, "Dias" ima društveno-politički podtekst koji ga razlikuje od prosječnog hollywoodskog žanrovskog ostvarenja, kao i sklonost pojačanom akcijskom realizmu, bez otklona od stvarnosti, uključujući i to da se snima na grčkom, a ne engleskom jeziku. "Dias" djeluje kao siloviti akcijski film iz zbilje. Opisi akcije su iznimno sočni i plastični, izvrsno vizualiziraju sve akcijske scene jurnjava i puškaranja pred širom otvorenim očima. Dok čitamo scenarij postajemo suvozači Diasa i jurimo ulicama Atene s motoristima. Jedna od vizualnih referencija je "Pobješnjeli Max" i silovitost njegove kaskaderske akcije osjeća u kadrovima potjera dostupnima u "teaseru", jednako kao kinetika dramatičnog akcijskog dokumentarizma u stilu "Elitne postrojbe" i "Jason Bourne" filmova Paula Greengrassa. Ovo je film s najvećim potencijalom od svih prijavljenih, bilo festivalskim i komercijalnim. Akcijska drama koja može istovremeno imati dug festivalski život i privući publiku u kina kad se nađe u distribuciji.

PIVAC (predloženi iznos 30.000)

Napisan prema priči Tanje Mravak, scenarij za kratki film "Pivac" imponira čvrstinom u konstrukciji priče, karakterizaciji likova i sposobnosti da neprimjetno šeta iz jednog žanra u drugi. Počinje kao triler, iako to nije, potom se pretvara u film detekcije da bi u konačnici (p)ostao drama. Tijekom jednog dana pratimo domaćicu Milicu iz hercegovačkog sela koja odluči prijaviti supruga za fizičko zlostavljanje nakon što je to godinama šutke trpjela, a kap koja je prelila čašu bilo je njegovo najnovije batinanje obezglavljenim, poluočerupanim pijetlom. Interesantno je zamišljeno

komponiranje kadrova, sa širenjem i sužavanjem planova. Lice Milice se u početku ne vidi, da bi se kadriranje s vremenom počelo mijenjati kako priča odmiče i žena postupno ušla fokus. Zanimljivo je da se radnja odvija baš na 8. Mart, međunarodni Dan žena. To je samo jedna u nizu metafora, počevši od simbolike pivca i vrata (vlastite kuće, policijske postaje) koja Milica zatvara (tradicionalna sredina patrijarhalnog društva) i otvara (konačno zauzimanje za prava žena).

2. rok

BOG BUDI S NAMA (predloženi iznos 500.000)

Filmovi velikana Slobodana Šijana, kanonizirani u analima regionalne pa i europske kinematografije, bili su prožeti kinotečnom filmofilijom i znali imati metafilmski kontekst. Sjetimo se, recimo, pionira nove umjetnosti, filma, u "Maratoncima", odnosno scena filma u filmu, uključujući prizore "Ekstaze" s Hedy Lamarr. Nijemi film je u "Maratoncima" doživio prelazak na ton film. Šijanov novi projekt "Budi Bog s nama", s potencijalom još jednog budućeg kulturnog klasika u njegovom opusu, vraća film unatrag, u lude dvadesete, vrijeme dok filmovi još nisu pričali, kako bi ispričao priču o filmskom pioniru Bošku Tokinu. Tokin je bio filmofil, filmski novinar koji je izdavao prvi filmski časopis "Film" u Zagrebu i režiser prvog avangardnog (i nedovršenog) filma s ovih prostora "Kačaci u topčideru". Na papiru "Budi Bog s nama" djeluje kao Šijanov odgovor na "Ponoć u Parizu" Woodyja Allena, s time da prilikom teleportacije u dvadesete susrećemo velike ovdašnje face poput Ive Andrića i Tina Ujevića. Rukopis je ispisan prepoznatljivim "šijanovskim" (crnim) humorom u oslikavanju društvenog i političkog, tj. njihovom isprepletanju s filmskom magijom, a osvaja od prvih rečenica i posvete Georgesu Meliesu. Meliesu i nijemim filmovima Šijan podiže spomenik i usput kao da progovara nešto i o sadašnjem vremenu s ove i one strane velikog ekrana u

*scenariju koji djeluje kao sublimacija njegova autorstva,
maratonsko trčanje (i zatvaranje) počasnog kruga.*